หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ควบคุมยานพาหนะที่ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์
คำสำคัญ	ความรับผิด / ผู้ควบคุมยานพาหนะ / ปัญญาประดิษฐ์ / กฎหมาย / ยานพาหนะอัตโนมัติ
ชื่อนักศึกษา	ศุภสินีนิษฐ์ ทิพย์เวสาร์ท
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สุระทิน ชัยทองคำ
ระดับการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
พ.ศ.	2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ (1) ศึกษาและวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวกับความรับผิดของผู้ควบคุมยานพาหนะที่ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ โดยเฉพาะในสหภาพยุโรป ฝรั่งเศส และเยอรมนี (2) วิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดของผู้ควบคุมยานพาหนะที่ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ ทั้งในมิติความรับผิดทางแพ่งและทางอาญา และ (3) เปรียบเทียบและเสนอแนวทางในการปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายไทย เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการคุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ควบคุมยานพาหนะ และการส่งเสริมนวัตกรรมเทคโนโลยี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ โดยศึกษากฎหมายลายลักษณ์อักษร คำพิพากษาศาล เอกสารวิชาการ และข้อเสนอเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องทั้งในต่างประเทศและประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ประเทศในยุโรปได้กำหนดกรอบกฎหมายเฉพาะสำหรับยานพาหนะอัตโนมัติและระบบปัญญาประดิษฐ์ โดยเน้นหลักความรับผิดอย่างเคร่งครัด (Strict liability) การกระจายภาระความเสี่ยงระหว่างผู้ผลิต ผู้พัฒนาระบบ และผู้ควบคุมยานพาหนะ ตลอดจนกำหนดกลไกการประกันภัยและกองทุนชดเชยความเสียหายเพื่อคุ้มครองผู้เสียหาย ในขณะที่กฎหมายไทยยังอาศัยบทบัญญัติโดยทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการละเมิด และกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งยังไม่รองรับลักษณะเฉพาะของการตัดสินใจของระบบปัญญาประดิษฐ์อย่างเพียงพอ ผลการศึกษาเสนอให้มีการตรากฎหมายเฉพาะหรือปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ความรับผิดที่ชัดเจนต่อกรณีความเสียหายจากการใช้ยานพาหนะที่ควบคุมด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ โดยคำนึงถึงบทบาทของผู้ผลิต ผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ ผู้ให้บริการ และผู้ควบคุมยานพาหนะ รวมทั้งจัดให้มีกลไกการประกันภัยและการเยียวยาที่เหมาะสม

SPU CHONBURI

Thesis title	Legal Measures for the Protection of Operators Using Artificial Intelligence Systems
Keywords	Liability / Vehicle operators / Artificial Intelligence / Law / Autonomous vehicles
Student's name	Suphasineenith Thipwasart
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Suratin Chaithongkam
Education Level	Master of Law
Faculty	School of Law, Sripatum University at Chonburi
Year	2025

ABSTRACT

This article pursues three main objectives: (1) to examine and analyze foreign legal measures governing the liability of vehicle operators using artificial intelligence (AI) systems, with a particular focus on the European Union, France, and Germany; (2) to analyze Thai legal provisions related to the liability of operators of AI-driven vehicles in both civil and criminal dimensions; and (3) to compare these legal frameworks and propose appropriate legal measures for Thailand that balance victim protection, operator liability, and the promotion of technological innovation. This study adopts a doctrinal and comparative legal research methodology, drawing on statutory laws, court decisions, academic literature, and policy documents from selected jurisdictions and Thailand. The findings reveal that European countries have progressively developed specific legal frameworks for autonomous vehicles and AI systems. These frameworks emphasize strict liability, structured risk allocation among manufacturers, system developers, and vehicle operators, and the establishment of insurance schemes and compensation funds to ensure effective redress for victims. In contrast, Thai law continues to rely primarily on general tort provisions under the Civil and Commercial Code and consumer protection legislation, which do not adequately address the distinctive characteristics of AI-driven decision-making. The study therefore recommends that Thailand consider enacting specific legislation or revising existing laws to clarify liability rules for damage arising from AI-operated vehicles, taking into account the roles of manufacturers, software developers, service providers, and operators, as well as the need for appropriate insurance and compensation mechanisms.

SPU CHONBURI